

Naslov knjige

„Carevo novo ruho“ (moderna umjetnička bajka)
„The Emperor's New Clothes“ (a modern art fairy tale)
„Kejserens nye Klæder“ (Denmark, 1837.)

Autor

Hans Christian Andersen

Bibliografski podaci:

- <https://library.foi.hr/m3/kd1.php?B=20&sqlx=13746&ser=&sqlid=20&sqlnivo=&css=&H=&U=Andersen,%20Hans%20Christian>

Autor ANDERSEN, Hans Christian

Naslov Carevo novo ruho / Hans Christian Andersen; preveo s danskoga Josip Tabak; ilustrirala Helena Desputeaux. -

Impresum Zagreb : Naprijed, 1991. -

Nakladnička cjelina (Bajke Hansa Christiana Andersena)

Prijevod djela: Keiserens nye Klæder.

ISBN 86-349-0260-9

ANDERSEN, Hans Christian Andersen [ɑ'næsən], Hans Christian, danski književnik (Odense, 2. IV. 1805. – Kopenhagen, 4. VIII. 1875.). Kada su se pojavile njegove glasovite Bajke, ispričane za djecu (Eventyr fortalte for børn, I–III., 1835–37) te u

nastavku Nova zbirka (Ny samling, I–III., 1838–41), publika i kritika nisu im obratile mnogo pozornosti iako je to najbolje što je Andersen napisao i po čemu ulazi u red najpoznatijih svjetskih književnika. Ukupno je napisao 156 bajki i njima srodnih realističnih priča, i to u daljnjim svescima pod naslovima Nove bajke (Nye eventyr, I–II., 1843–47), zatim Priče (Historier, I–II, 1852–53), sve do posljednje slične zbirke s naslovom Nove bajke i priče (Nye eventyr og historier, 1872).

Linkovi (adaptacije, osvrti, potpuni tekstovi itd.)

- <https://danishnet.com/culture/emperors-new-clothes-keiserens-nye-klaeligder/>
- http://www.andersen.sdu.dk/vaerk/hersholt/TheEmperorsNewClothes_e.html
- https://en.wikipedia.org/wiki/The_Emperor%27s_New_Clothes
- https://hr.wikipedia.org/wiki/Hans_Christian_Andersen
- https://en.wikipedia.org/wiki/Hans_Christian_Andersen
- <http://mudremisli.net/hans-christian-andersen-citati-izreke/>
- https://www.google.hr/search?q=hans+christian+andersen+filmovi&sa=X&ved=0aHUKewj4isvD_ebaAhVFiKYKHSnuCR8Q1QlImQloBA&biw=1536&bih=771
- https://en.wikipedia.org/wiki/Hans_Christian_Andersen_Literature_Award
- <https://mojtv.hr/film/16317/carevo-novo-ruho.aspx>
- <https://vizkultura.hr/slikovnica-carevo-novo-ruho/>
- <https://hr.wikipedia.org/wiki/Narcis>
- [https://en.wikipedia.org/wiki/Narcissus_\(Caravaggio\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Narcissus_(Caravaggio))
- [https://en.wikipedia.org/wiki/Narcissus_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Narcissus_(mythology))

Tema:

Moderna umjetnička bajka s elementima antibajke. Tema i motivi: pohlepa i umišljenost vlasti, ljudska pohlepa i sebeljublje, oholost, narcisoidnost i glupost vladara i naivnost naroda, manipulacije, obmane i prijevare, dječji „glas nevinosti“ (istina), istina ne pobjeđuje uvijek.

Kratki sažetak:

"Carevo novo ruho" (danski: Kejserens nye Klæder) kratka je priča koju je napisao danski autor Hans Christian Andersen, o dvojici tkalaca varalica koji obećavaju caru novo odijelo za koje kažu da je nevidljivo onima koji su nesposobni za svoju službu i položaj, glupi ili nekompetentni - dok u stvarnosti uopće nema odjeće jer svi vjeruju da je ona nevidljiva. Kad se car šalje službenike da ocijene novu "odjeću", nitko se ne usuđuje

reći da ne vidi ništa od straha da će ga se smatrati glupim i nesposobnim. Narod je začuđeno, šutke i s lažnim divljenjem promatrao gologa i umišljenoga cara u svečanoj povorci sve dok jedno dijete nije uzviknulo: „Car je go!“ Svi su čuli istinu, ali ništa se nije promijenilo, samo je car još ponosnije nastavio svoj put.

Zašto je ova priča prikladna za ciljanu grupu RSP čitatelja (u skladu s Kriterijima odabira)?

Priča je prikladna za ciljanu grupu jer se radi o žanru moderne bajke, pa i antibajke, koja na sjevremen, literarno-stilski istančan, a istodobno privlačan način služi i kao dobar poticaj za polemiku i razmišljanje o sebeljublju, laži i pohlepi ne samo vlasti, nego i pojedinaca, političkom oportunističkom, manipulaciji svijesću i modernom tehnologijom onda i danas, stvaranju „virtualnoga ruha“, imperativa ljepote i imidža, svega što i danas sve više zasluđuje društvenu osudu. Ciljana grupa RSP čitatelja sklona je, prema anketama, društveno angažiranoj tematici, a ova priča upravo depatetizira pojam bajkovitosti i sretnog završetka, duboko zadirujući u socijalno-političke probleme odnosa naroda i vladara, bogatstva, moći i manipulacije masama. Tu su i takvim čitateljima iznimno privlačni motivi društvenih suprotnosti, psihologije mase, samoljublja i egoizma vlasti, nedostatka empatije, političkoga konformizma, ulizištva i karijerizma, fenomena samozagledanosti i *selfieja* u užem i širem smislu, modernoga egoizma i rasprostranjene narcisoidnosti, poremećenih vrijednosti moralnih, društvenih, estetskih i dr. Tekst je visoko motivirajući jer je sjevremen i odražava ozbiljne probleme aktualnoga povijesno-političkog trenutka.

Kako se interesi čitatelja odražavaju u ovoj knjizi?

Čitatelji će u sjevremenome prepoznati klasično, preko tradicionalne do moderne priče, uspoređivati i valorizirati stereotipno i originalno, produbiti svijest o modernoj prozi, razviti kritički odnos prema sjevremenim društvenim izazovima i pitanjima.

Zašto je ova priča motivacijska za učenike?

Priča je iznimno motivacijska za učenike jer se mogu prepoznati u mnogim njima bliskim situacijama. Sjevremenim stilom priče za djecu i odrasle vješto ih uvlači u sadržajnu slojevitost poruke, uz istančan, živ i svjež, mladima blizak humorni i ironijski diskurs.

Prepoznaje li se povijesni, politički, multi/ interkulturalni, migrantski ili sličan kontekst u ovoj knjizi/ priči? Ako da, navedite ukratko.

U priči se prepoznaje povijesno-politički kontekst egoizma i manipulacije vlastodržaca, sve većih socijalnih razlika, nemoralnog iskorištavanja društvenih resursa, nemogućnost kažnjavanja prijestupništva, fatalističkog prihvaćanja postojećeg stanja i nemogućnosti promjena, također manipulacija političkoga i trgovačkog marketinga modernim virtualnim postupcima i tehnologijama i sl.

Odražava li se načelo inkluzije u ovoj knjizi/priči i promiče li razumijevanje kulturoloških razlika i nasljeđa? Navedite ukratko.

Načelo inkluzije utkano je u cijelu priču, uvjerljivo i snažno promiču se ideje potrebe društvene kritike, promišljanja aktualnoga društveno-povijesnog trenutka, ideje obnove postulata društvenog i osobnog poštenja, empatije, promiče se razumijevanje i promišljanje načela socijalnih i drugih razlika. Likovi i događaji reprezentiraju bliska i povijesno protkana društvena nasljeđa i ponašanja.

METODOLOGIJA

Naziv aktivnosti

ZRCALO I JA

Opis aktivnosti

Trajanje: 90 minuta

Učeničeva dob: 16

Organizacija odjela: skupni rad i rad u parovima u učionici, skupine 4 x 5, individualno.

Cilj: na stvaralački način upoznati književno djelo povezujući ga s poviješću, povijesti umjetnosti, društvenom kritikom, modernim izrazom i oblicima (film, kazalište, dizajnirana slikovnica bez riječi itd.) Povezati opća obilježja narodne i moderne bajke te antibajke. Aktualizirati strukturalne karakteristike moderne bajke kao i njezine univerzalne i svezremenske poruke.

Argumentirano izricati svoj stav prema društvenome i osobnom licemjerju (pohlepa, narcisoidnost, sebičnost, neempatičnost), utjecaju medija, moderne tehnologije. Cilj je unaprijediti učeničku čitateljsku pismenost te sposobnost razumijevanja teksta, sposobnost refleksije, kritičkog promišljanja i empatije, ključnih kompetencija i transverzalnih vještina. Cilj je kultiviranje kulture čitanja stvaranjem čitateljski motivirajuće okoline, razvijanje vještine interpretiranja, analize i evaluacije.

Obrazovne aktivnosti:

1. Cijelom odjelu objave se na papirima A4 nazivi četiriju skupina, biraju aktivnost prema afinitetu ili nasumično. Iz ponuđenih naziva nije potpuno jasno što će točno raditi osim samoga rada na tekstu. Ako ne odaberu svi, raspoređuje ih voditelj.

2. Učenici su se podijelili u 4 skupine po 5 učenika: 1. JA GLUP/A?, 2. JA NARCIS?, 3. JA NARATOR/ICA?, 4. JA GLUMAC/ICA?.

3. Svaka skupina dobiva materijale s posebnim zadatcima.

4. Uz najavu autora i naslova, voditelj interpretativno čita prvi veći ulomak te se učenike upućuje na samostalno usmjereno čitanje ostatka priče. Slijede zadatci.

5. PRVA SKUPINA: JA GLUP/A?, zadatci (pismeno, priprema za izlaganje, uz citate):

A. Pronaći tipičnu formulu iz klasične bajke na početku i objasniti netipičan završetak, zašto ga ne možemo nazvati sretnim? Po čemu ova priča zapravo uopće nije klasična bajka? Čega (sve) nema?

B. Opisati ukratko carev karakter (izraditi moralno-psihološki profil) i odgovoriti po čemu nije dobar vladar. Pronađi elemente humora i ironije.

C. Kakvi su carevi službenici, a kakav je narod? Kakva je to država? Koji su razlozi za strah?

D. Objasniti smisao lukave prijekare: kako se postaviti u situaciji da ne ispadneš glup ili nesposoban za svoju službu ili društvenu funkciju? Ima li „virtualno“ odijelo snagu pravoga i zašto?

E. Svatko pojedinačno neka pokuša iskreno obrazložiti kako bi se ponio u takvoj situaciji, bi li otkrio istinu? Objaviti i statistički (npr. 4 : 1). Zašto istina i pravda pobjeđuju češće u bajkama nego u stvarnom životu? Radi koga i čega se na kraju ništa nije promijenilo? Zašto priču možemo nazvati i antibajkom?

6. DRUGA SKUPINA: JA NARCIS? Učenici su dobili dvije likovne ilustracije (klasični i moderni Narcis pred mobitelom) i tekst o mitu o Narcisu. Trebaju pripremiti kratko izlaganje, mogu se poslužiti i internetom za potrebne informacije. A. Prepričajte usmeno obje ponuđene verzije mita o Narcisu. Što znači riječ narcisoidnost, ponašati se narcisoidno, koje su psihološke karakteristike narcisoidne osobe? Povežite to s likom cara iz bajke. B. Zagledanost u vodu i u svoj lik povežite s današnjim fenomenom *selfieja*. Stvara li to izvjesnu ovisnost, drukčiju sliku samoga sebe? Zašto nam je važno da ispadnemo ljepši, privlačniji, savršeniji? Je li to moda, trend, potreba? Koliko *selfieja*

dnevno napravite, koliko otprilike imate takvih autoportreta u mobitelu? Zašto je to i zabavno? Povežite riječi *selfie* s riječju sebičnost, narcisoidnost. C. Na koji način danas moderne tehnologije utječu na naš život i postajemo li ovisni o njima? Kako mediji diktiraju ponašanje, trendove, modu? Instagram i Facebook i sl.? D. Što je s današnjom djecom i trebaju li i najmanji imati mobitele (zašto da ili zašto ne)? Navedite osjećate li već sad razliku od nešto mlađe generacije, što se ubrzano mijenja? E. Jesu li političari, vlastodršci i inače slavni ljudi danas posebno narcisoidni, razmetljivi, prebogati, neumjereni? Izrecite kritiku iz pozicije socijalno osjetljiva pojedinca. Obrazložite i oprimjerite.

7. TREĆA SKUPINA: JA NARATOR/ICA? Učenicima su ponuđene ilustracije iz dječje slikovnice bez riječi. Uza svaku ilustraciju trebaju pripremiti vrlo kratko usmeno samostalno pričanje bajke zamišljenu djetetu od šest-sedam godina, slikovito, jednostavno i privlačno, prikladno uzrastu. Pet pripovjedača se nadovezuje, uz pokazivanje ilustracija.

8. ČETVRTA SKUPINA: JA GLUMAC/ICA? Pet učenika prema ponuđenom tekstu piše nekoliko kratkih dramatizacija ulomaka i uloga po vlastitu izboru (može i u parovima). Od papira u boji trebaju izrezati jednostavne simbole pripadajućeg lika (npr. car, komornici, tkalci varalice, otac i dječak) te uz kraću izvedbu predstaviti ključna mjesta i likove u priči. Naglasak na humornoj i satiričnoj dimenziji lika.

9. Izvedba i predstavljanje uradaka.

8. Refleksija o učinjenome, samovrednovanje i vrednovanje.

Radni materijali: listovi s nazivima skupina, fotografije lika iz mitologije (Narcis), ilustracije iz slikovnice bez riječi, listovi papira i olovke za kraću dramatizaciju priče i igranje uloga te veći listovi mekoga kartona za simbolične kostime, škare, mobiteli, listovi s tekстом mita, listovi s tekстом pripovijetke.

Evaluacija i metoda procjene:

Učenici samostalno tijekom rada potvrđuju i detaljno argumentiraju svoje stavove i rezultate.

Učinak aktivnosti na čitanje RSP:

Prakse koje podržavaju i potiču učenički odabir, mišljenje i stav. Ideja i izbor su osobni i nijedan nije pogrešan pa pozitivno ocijenjeno razumijevanje i razmišljanje utječu na to

da učenici steknu povjerenje i izgube prethodni otpor prema čitanju te tako postupno steknu čitateljske kompetencije.

Povezanost s kurikulumom

Stupanj: 1. razred srednje škole

Program opće gimnazije: cilj nastavnog plana proučavanja književnosti, Medijske kulture, Likovne i Glazbene umjetnosti te područja Povijesti, Građanskog odgoja i Etike povezan je s čitanjem i razumijevanjem klasičnih i suvremenih, angažiranih i srodnih djela, literature o njima te djela filmske umjetnosti, vizualnih umjetnosti, dizajna. Učenici trebaju samostalno uočiti, izdvojiti, objasniti, dokazati i oprimjeriti obilježja ponuđenog teksta te argumentirano izricati svoje stavove o utjecaju kulture, umjetnosti i društva na razvoj osobnosti mladoga čovjeka.

Znanje

- Samostalno pristupati tekstu iz različitih perspektiva
- Naučiti pokrenuti raspravu i postavljati pitanja
- Razviti lakoću i tečnost interpretiranja i pripovijedanja
- Unaprijediti vještinu čitanja s razumijevanjem
- Organizirati i usustaviti različite vrste informacija

Vještine

- Uočiti, suprotstaviti, izdvojiti i komentirati sličnosti i razlike pojavnosti u tekstu.
- Razviti vještinu predviđanja i sposobnost zamišljanja mogućih situacijskih rješenja.
- Razviti i obogatiti komunikacijske vještine.
- Usustaviti, zaključivati i evaluirati.
- Naučiti učinkovito, samostalno i ravnopravno raditi u skupini.

Kompetencije

- Uspostaviti poveznice između svijeta u tekstu i stvarnog života ili osobnih iskustava.
- Biti u stanju zamišljati, kombinirati, intervenirati u materijal.
- Slijediti upute i zadatke, moći ocijeniti rezultate.
- Procijeniti dokaze i argumente, poduprijeti i opravdati odabire.

Bibliografska referenca koja će se koristiti tijekom aktivnosti

- <https://library.foi.hr/m3/kd1.php?B=20&sqlx=13746&ser=&sqlid=20&sqlnivo=&css=&H=&U=Andersen,%20Hans%20Christian>

ANDERSEN, Hans Christian

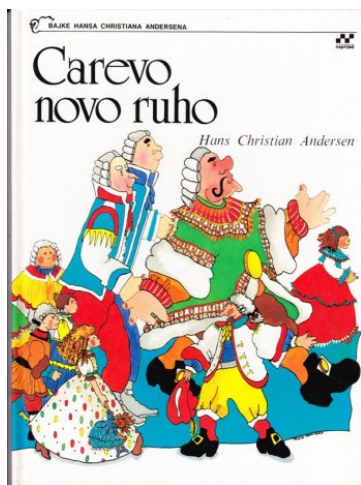
Carevo novo ruho / Hans Christian Andersen; preveo s danskoga Josip Tabak; ilustrirala Helena Desputeaux. -

Impresum Zagreb : Naprijed, 1991. -

Nakladnička cjelina (Bajke Hansa Christiana Andersena)

Prijevod djela: Keiserens nye Klaeder.

ISBN 86-349-0260-9

- <https://vizkultura.hr/slikovnica-carevo-novo-ruho/>

Klasja Habjan: 'Slikovnica Carevo novo ruho' (slikovnica bez riječi)

Kratki opis digitalnih izvora

- <https://danishnet.com/culture/emperors-new-clothes-keiserens-nye-klaeligder/>
- http://www.andersen.sdu.dk/vaerk/hersholt/TheEmperorsNewClothes_e.html
- https://en.wikipedia.org/wiki/The_Emperor%27s_New_Clothes
- https://hr.wikipedia.org/wiki/Hans_Christian_Andersen
- https://en.wikipedia.org/wiki/Hans_Christian_Andersen
- <http://mudremisli.net/hans-christian-andersen-citati-izreke/>
- https://www.google.hr/search?q=hans+christian+andersen+filmovi&sa=X&ved=0ahUKewj4isvD_ebaAhVFiKYKHSnuCR8Q1QIlmQloBA&biw=1536&bih=771
- https://en.wikipedia.org/wiki/Hans_Christian_Andersen_Literature_Award
- <https://mojtv.hr/film/16317/carevo-novo-ruho.aspx>
- <https://vizkultura.hr/slikovnica-carevo-novo-ruho/>
- <https://hr.wikipedia.org/wiki/Narcis>
- [https://en.wikipedia.org/wiki/Narcissus_\(Caravaggio\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Narcissus_(Caravaggio))
- [https://en.wikipedia.org/wiki/Narcissus_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Narcissus_(mythology))

Rezultati

Očekivani ishodi:

- učenici stječu cjeloživotnu sposobnost čitanja, interpretacije i vrednovanja književnog teksta;
- sposobnost razvijenog razumijevanja doslovnog i implicitnog značenja, relevantnih konteksta i dubljih tema i stavova izraženih u književnim djelima;
- kompetentnog osobnog odgovora na temu književnog djela koje su proučavali; rješavanja u skupini različitih zadataka iz različitih perspektiva;
- istraživanja širih i univerzalnih pitanja sugeriranih kroz književno djelo;
- osviještena poimanja suvremenih umjetničkih i društvenih tema;
- razvijene empatije i boljeg razumijevanja sebe i svijeta koji ih okružuje.

Preporuke

Odabir metode poučavanja i prikladnog teksta utječu na povećanje učeničkog zanimanja za čitanje, proučavanje i interpretaciju.

Samostalnost u radu, učinkovita suradnja, uključenost u raspravu i ocjenjivanje potiču interese i razvijaju analitičke i sintetičke sposobnosti.

Obujam zadataka može se po potrebi prilagođavati mogućnostima i interesima skupine, prema profilu RSP čitateljske skupine.

Aktivniji pristup i manji fragmenti teksta nude i zanimljiviji, dinamičniji način čitanja i proučavanja književnog djela.